

ဒီယလေကျမ်း - တစ်ရာ့ခုနစ်ဆယ့်ကိုး ခုနစ်

ညသန်းခေါင်ကျမ်းက ငြိမ်သံနှင့် ရတနာ၏ ပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်များက အခန်းကဏ္ဍ — ဒီယလေကျမ်း၌ နောက်ဆုံးသောနေ့ရက်များကို ဖော်ထုတ်ပြောဆိုခြင်း

Jeff Pippenger
2024-04-09

ယခု ကျွန်ုပ်တို့သည် ဓမ္မပညာဆိုင်ရာ သန့်ရှင်းခြင်း ရောက်ရှိနေပြီဟု ဆိုနိုင်သည်။ ဒီယလေကျမ်း၏ အဓိပ္ပာယ်အရ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကျွန်ုပ်တို့သည် လူတစ်သိန်းလေးသောင်းလေးထောင်အတွက် “သန်းခေါင်အင်္ဂါ” ကို ကိုယ်စားပြုသော အခန်းငယ်များသို့ ရောက်ရှိလာကြပြီဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြပါသည်။ ထိုအခန်းငယ်များသည်လည်း မှန်ကန်တင်ဆောင်ခြင်းခံရသော အလံတော်၏ တံဆိပ်ခတ်ခြင်းကို ဖော်ထုတ်ပြောဆိုပါသည်။ ဤအခန်းငယ်များသည် နောက်ဆုံးသောနေ့ရက်များနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဒီယလေကျမ်းမှ ဖွင့်လှစ်ထားသော အစိတ်အပိုင်းဖြစ်ကြပြီး စမ်းသပ်ခွင့်ကာလသည် အခန်းငယ် ဆယ့်ခြောက်တွင် ပိတ်သိမ်းမည့်အချိန် မတိုင်မီ၊ “အချိန်သည် နီးကပ်လျက်ရှိ၏” ဟု ဆိုသောအခါ ဖွင့်လှစ်ခံရသော ယရှေ့ရစ်၏ ဗျာဒိတ်တော်ကို ဒီယလေကျမ်း ဖော်ပြထားသည့် စကားရပ်ကို ကိုယ်စားပြုပါသည်။

ရတနာပင်လျှင် အခန်း ၁၁ ၏ အခန်းငယ် ၁၄ တွင် ကိုယ်စားပြုပေးထားသော ထိုရုပ်ပုံကို တည်ထောင်စေသောအရာဖြစ်ပါသည်။ ထိုကြောင့် အခန်းငယ် ၁၁ မှ ၁၅ အထိ ကျွန်ုပ်တို့ ဖြတ်သန်းလျက်ရှိစဉ် ရတနာကို ဂရုတစိုက် နီးကပ်စွာ စူးစမ်းလေ့လာရန် အရေးကြီးပါသည်။ အကဲဖြတ်မှုကား “ရုပ်ပုံမရှိရာ၌ လူများသည် ပျက်စီးကြ၏” ဟုသက်သို့၊ Isaiah အခန်း ၇၊ အခန်းငယ် ၈ နှင့် ၉ ကို သင်မယုံကြည်လျှင်၊ “သင်တို့သည် အမှန်ပင် တည်က ညှိခိုင်စေခြင်းကို မခံရကြပြီ။”

Uriah Smith သည် မိမိ၏ Daniel and the Revelation စာအုပ်၌ ပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းတစ်ရပ်ကို အနည်းဆုံး လေးကျိပ် ရည်ညွှန်းဖော်ပြထားသည်။ ထိုစည်းမျဉ်းအရ ပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်ထံတွင် ပရောဖက်ဆိုင်ရာ အာဏာတစ်ရပ်ကို ဘုရားသခင်၏ လူမျိုးတော်နှင့် “ဆက်စပ်” လာသည့်အချိန် မတိုင်မီ မဖော်ထုတ်ကြောင်း သတ်မှတ်ထားသည်။ သူ ပထမဆုံး ရည်ညွှန်းဖော်ပြသော အကဲဖြတ်မှုမှာ ဗာဗုလုံကို ပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ သက်သေခံချက်အတွင်းသို့ မိတ်ဆက်ထည့်သွင်းခြင်းနှင့် ဆက်နွယ်၍ ဖြစ်သည်။

“အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခြင်း၌ ထင်ရှားသော စည်းမျဉ်းတစ်ရပ်မှာ၊ လူမျိုးတကာတို့သည် ဘုရားသခင်၏လူမျိုးနှင့် ထိုသို့သောအတိုင်းအတာအထိ ဆက်နွယ်လာ၍၊ သန့်ရှင်းသောသမိုင်းမှတ်တမ်းများကို ပြည့်စုံစေခြင်းအတွက် ထိုသူတို့ကို ဖော်ပြရန် လိုအပ်လာသောအခါတွင်၊ ပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်၌ ထိုလူမျိုးများကို ဖော်ပြထားမည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်နိုင်ပါသည်။” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 46.

အနည်းဆုံး နောက်ထပ် သုံးကျိပ်တွင်လည်း Smith သည် ထိုစည်းမျဉ်းကို ကိုင်တွယ်ဆွေးနွေးထားပြီး ထိုသုံးကျိပ်စလုံး၌ ယုဒလူတို့၏ “league” ကို ညွှန်ပြထားသည်။ သို့ရာတွင် ကိုးကားချက်တစ်ခု၌ သူသည် ထို league ၏ ပြည့်စုံခြင်းကို BC 162 ဟု သတ်မှတ်ထားသော်လည်း၊ အခြား ကိုးကားချက်နှစ်ခုမှာ “league” of the Jews and Rome ၏ ပြည့်စုံခြင်းကို BC 161 ဟု သတ်မှတ်သော ခေတ်သစ် သမိုင်းပညာရှင်များနှင့် ကိုက်ညီနေသည်။

“ပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်အတွင်း မကြီးပြေရာရှိ အစိုးရနိုင်ငံများကို ဘုရားသခင်၏လူမျိုးနှင့် တစ်နည်းနည်းဖြင့် ဆက်နွယ်လာသောအချိန်မှသာ မိတ်ဆက်ဖော်ပြထားသည်ကို စာဖတ်သူအား

သတိပေးရန် မလိုအပ်ပါ။ ရာမသည် ထိုအချိန်က ဘုရားသခင်၏လူမျိုးဖြစ်သော ယုဒလူမျိုးတို့နှင့် ကျက်ကြီးသော ယုဒ-ရာမ မဟာမိတ်စာချုပ်အားဖြင့် ဘီစီ ၁၆၁ ခုနှစ်တွင် ဆက်နွယ်လာခဲ့သည်။¹ 1 Maccabees 8; Josephus's Antiquities, book 12, chapter 10, section 6; Prideaux, Vol. II, page 166. သို့သော် ယင်းထက် ခုနှစ်နှစ်စာရှိ၍ ဆိုလိုသည်မှာ ဘီစီ ၁၆၈ ခုနှစ်တွင်၊ ရာမသည် မာစီဒိုးနီးယားကို အောင်နိုင်ခဲ့ပြီး ထိုနိုင်ငံကို မိမိအင်ပါယာ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် ပုဂ္ဂလိကပြုခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ရာမကို ပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်အတွင်း မိတ်ဆက်ဖော်ပြခြင်းသည်၊ အောင်နိုင်ခံထားရသော ဆိတ်၏ မာစီဒိုးနီးယားချမှ အခြားတည်ရာများသို့ အောင်ပွဲအသစ်များ ဆက်လက်ချဲ့ထွင်ထွက်ခွာသွားနေသည့် အချိန်နှင့် တိတိကျကျ ကိုက်ညီလျက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းသည် ပရောဖက်၏မျက်စိထဲတွင်လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် ဤပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်မှန်ကန်စွာ ဖော်ပြခြင်းဆိုလျှင်လည်းကောင်း၊ ဆိတ်၏ချိတ်ဆက်ချောင်းထဲမှ ထွက်ပေါ်လာသကဲ့သို့ ပေါ်ထွန်းလာသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 175.

သို့သော် Smith ကလည်း ၎င်းသည် ဘီစီ ၁၆၂ ခုနှစ် ဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။

“ထိုတန်ခိုးတော်သည် သန်ရှင်းသောပြည့်စုံလည်း ရပ်တည်၍၊ ထိုပြည့်ကို ဖျက်ဆီးလောင်ကျွမ်းစေရန် ဖြစ်ရမည်။ ရာမသည် ဘီစီ ၁၆၂ ခုနှစ်တွင် မဟာမိတ်ဖွဲ့ခြင်းအားဖြင့် ဘုရားသခင်၏လူမျိုးဖြစ်သော ယုဒလူမျိုးနှင့် ဆက်နွယ်လာခဲ့ပြီး၊ ထိုနွဲ့စွဲမှစ၍ ပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်အား အချိန်ဇယားတွင် ထင်ရှားသောနေရာတစ်ခုကို ယူထားလေသည်။ သို့ရာတွင် ယုဒပြည်အပေါ် အမှန်တကယ် အောင်နိုင်ခြင်းဖြင့် အုပ်စိုးပိုင်ခွင့်ကို ဘီစီ ၆၃ ခုနှစ်တိုင်အောင် မရရှိသေးပေ။ ထို့နောက် ယင်းသည် အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပျက်လေသည်။” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 259.

ထို့နောက် ထိုဖြစ်ရပ်ကို တတိယအကျိမ် ရည်ညွှန်းသည့်အခါတွင်လည်း၊ သူသည် 161 BC ဟုပင် ထပ်မံဆိုသည်။

“အင်ပါယာ၏ လက်အောက်ခံရာ အဖွဲ့အပျက်များတစ်လျှောက်မှ ကျွန်ုပ်တို့ကို သီတင်းခနစ်ဆယ်၏ အဆုံးတိုင်အောင် ခေါ်ဆောင်ခဲ့ပြီးနောက်၊ ပရောဖက်သည် အခန်းငယ် ၂၃ တွင် ရာမလူမျိုးတို့သည် ဘီစီ ၁၆၁ ခုနှစ်၌ ယုဒလူမျိုးတို့၏ မဟာမိတ်စာချုပ်အားဖြင့် ဘုရားသခင်၏ လူမျိုးနှင့် တိုက်ရိုက်ပတ်သက်လာသော အချိန်သို့ ကျွန်ုပ်တို့ကို ပြန်လည်ခေါ်ဆောင်သွားသည်။ ထိုအချက်မှစ၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် အဖွဲ့အပျက်များ၏ တိုက်ရိုက်မျဉ်းတစ်လျှောက်ဖြင့် အသင်းတော်၏ နောက်ဆုံးအောင်ပွဲနှင့် ဘုရားသခင်၏ ထာဝရနိုင်ငံတော် တည်ထောင်ခြင်းအထိ ဆက်လက်ခေါ်ဆောင်ခံရသည်။ ယုဒလူမျိုးတို့သည် ဆီးရီးယားဘုရင်များ၏ ပြင်းထန်စွာ ဖိနှိပ်ညှဉ်းပန်းခြင်းကို ခံနေရသဖြင့် ရာမလူမျိုးတို့၏ အကူအညီကို တောင်းခံရန်နှင့် ‘သူတို့နှင့်အတူ မိတ်သဟာယနှင့် မဟာမိတ်ဖွဲ့ခြင်း၏ စာချုပ်တစ်ရပ်၌ မိမိတို့ကိုယ်ကို ပူးပေါင်းရန်’ ရာမမျိုးသို့ သံတမန်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို စေလွှတ်ခဲ့ကြသည်။ ၁ Maccabees 8; Prideaux, II, 234; Josephus's Antiquities, book 12, chapter 10, section 6. ရာမလူမျိုးတို့သည် ယုဒလူမျိုးတို့၏ တောင်းဆိုချက်ကို နားထောင်၍ အောက်ပါစကားလုံးများဖြင့် ရေးသားထားသော အမိန့်တစ်ရပ်ကို သူတို့အား ချမှတ်ပေးခဲ့ကြသည်။—”

“ယုဒလူမျိုးနှင့် အကူအညီပေးရေးနှင့် မိတ်ဆွေဖွဲ့ရေး သဘောတူစာချုပ်တစ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်းသော လွှတ်တော်၏ အမိန့်ပြန်တမ်း။ ရာမတို့၏ အာဏာအောက်ရှိသူ မည်သူမဆို ယုဒလူမျိုးအား စစ်ပွဲခြင်းကို မပုဂ္ဂိုလ် ထုပြု ဂျုံ၊ သင့်ဘော၊ ငွေကြေးတို့ကို ပို့ဆောင်၍ဖြစ်စေ၊ အခြားနည်းဖြင့်ဖြစ်စေ ထိုသို့ပုဂ္ဂိုလ်အား အကူအညီမပေးရ။ ယုဒလူမျိုးအပေါ် တိုက်ခိုက်မှုတစ်ရပ် ပြုလုပ်ခံရပါက ရာမတို့သည် မိမိတို့ တတ်နိုင်သမျှ အတိုင်းအတာအတွင်း သူတို့အား ကူညီရမည်။ ထိုအတူ ရာမတို့အပေါ် တိုက်ခိုက်မှုတစ်ရပ် ပြုလုပ်ခံရပါက ယုဒလူမျိုးတို့သည် သူတို့အား ကူညီရမည်။ ယုဒလူမျိုးတို့က ဤအကူအညီပေးရေး သဘောတူစာချုပ်၌ တစ်စုံတစ်ရာ ထပ်တိုးလိုခြင်း သို့မဟုတ်

တစ်စုံတစ်ရာ လူ့ဘုံလူ့ခင်း ရှိပါက၊ ထိုအရာကို ရောမတို့၏ အများသဘာဝတူညီမှုဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထိုသို့ ထပ်တိုးထားသော အရာမှန်သမျှသည်လည်း ဥပဒေအာဏာ သက်ရောက်ရမည်။’ ဤအမိန့်ပန်တမ်းကို’ ဟု Josephus က ဆိုသည်မှာ၊ ‘John ၏သား Eupolemus နှင့် Eleazer ၏သား Jason တို့က ယုဒတို့၏ ယဇ်ပုရောဟိတ်မင်းကြီးအဖြစ် Judas ရှိစဉ်၊ သူ၏ညီ Simon သည် စစ်တပ်၏ ဗိုလ်ချုပ်ဖြစ်စဉ်တွင် ရေးသားခဲ့ကြသည်။ ဤသည်မှာ ရောမတို့က ယုဒလူမျိုးနှင့် ပူးပေါင်းခဲ့သော ပထမဆုံး မဟာမိတ်စာချုပ်ဖြစ်ပြီး ဤနည်းလမ်းအတိုင်း စီမံဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 271.

Smith သည် 162 BC ကို အဘယ်ကြောင့် ကိုးကားခဲ့သည်ကို ရှင်းပြရန်မှာ ကျွန်ုပ်၏ တာဝန်မဟုတ်ပေ။ ၎င်းမှာ စာလုံးမှားတစ်ခုသာ ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ကျွန်ုပ် ယူဆခြင်းမှတစ်ပါး အခြားမရှိ။ ကျွန်ုပ်၏ အချက်မှာ၊ သူက “ဘုရားသခင်၏ လူမျိုးတော်နှင့် ထိုလူမျိုးများသည် ထိုသို့သော အဆက်အသွယ် ရောက်ရှိလာသဖြင့် သန့်ရှင်းသော သမိုင်းမှတ်တမ်းများကို ပြည့်စုံစေရန် ၎င်းတို့ကို ဖော်ပြရန် လိုအပ်လာသောအခါတွင် အနာဂတ်တိကျမိန့် ဝါဒများကို အသိအမှတ်ပြုပြောဆိုခြင်းသည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်နိုင်သော အနက်ဖော်ပြမှုဆိုင်ရာ ထင်ရှားသော စည်းမျဉ်းတစ်ရပ်” ဟု သူ သတ်မှတ်ထားသောအရာအပေါ် သူ ပေးထားသော အလေးထားမှုကို ကိုးကားရည်ညွှန်းခြင်း ဖြစ်သည်။ Smith သည် ထိုစည်းမျဉ်းကို အလေးထားသည့်အခါ၊ 161 BC တွင် ဖြစ်သော အခန်းငယ် ၂၃ ၏ “မဟာမိတ်စာချုပ်” ၌ ရောမသည် ဘုရားသခင်၏ လူမျိုးတော်နှင့် ဆက်နွယ်လာခဲ့ကြောင်း သူ သတ်မှတ်ဖော်ပြသည်။ သို့ရာတွင် Smith သည် 161 BC မတိုင်မီ ၃၉ နှစ်အလိုဖြစ်သော 200 BC တွင် ရောမကို အနာဂတ်တိကျမှတ်တမ်းအတွင်း ပထမဦးစွာ မိတ်ဆက်ဖော်ပြထားကြောင်း သတ်မှတ်ဖော်ပြသည်။

“ယခုအခါ အင်အားသစ်တစ်ရပ်ကို မိတ်ဆက်ထားသည်— ‘သင်၏လူမျိုး၏ လူယက်သူများ’ ဟုရှုဖွဲ့၏; Bishop Newton က စာသားအတိုင်းဆိုလျှင် ‘သင်၏လူမျိုး၏ ချီးဖောက်သူများ’ ဟုဆိုသည်။ တိုင်ဘာမမြစ်ကမ်းပါးအဝေးတစ်နရော၌ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် ရည်မှန်းချက်ကြီးမားသော အစီအစဉ်များနှင့် မှောင်မှိုက်သော ကြည်ညိုချက်များဖြင့် မိမိကိုယ်ကို အားဖြည့်ကျွေးမွေးလျက်ရှိခဲ့သည်။ အစအဦး၌ သေးငယ်၍ အင်အားနည်းပါးသော်လည်း ထိုနိုင်ငံသည် အံ့ဖွယ်မြန်ဆန်မှုဖြင့် ခွန်အားနှင့် တက်ကြွသန်မာမှုတို့၌ ကြီးထွားလာကာ၊ မိမိ၏အစွမ်းသတတ်ကို စမ်းသပ်ရန်နှင့် စစ်ရေးလက်ရုံး၏ တောင့်တင်းသန်မာမှုကို စိစစ်ရန် ဤနရော၌လည်းကောင်း၊ အခြားနရော၌လည်းကောင်း သတိထားစွာ လက်လှမ်းမီရာသို့ ချီထွင်လျက်၊ နောက်ဆုံး မိမိ၏အင်အားကို သိမြင်သဘာပေါက်လာသောအခါ မြေကြီးပြုစီရင် လူမျိုးနိုင်ငံများအလယ်၌ ရဲဝံ့စွာ ခေါင်းမထောင့်လျက်၊ သူတို့၏အရေးကိစ္စများကို မအနိုင်ယူနိုင်သော လက်ဖြင့် ထိန်းချုပ်မောင်းနှင်ရာ ဇက်ကို ဖမ်းယူလိုက်သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ရောမ၏အမည်သည် သမိုင်းမှတ်တမ်းစာမျက်နှာပေါ်တွင် ထင်ရှားစွာ ရပ်တည်လာကာ၊ ရာစုနှစ်ရှည်လျားစွာ လောက၏အရေးကိစ္စများကို ထိန်းချုပ်ရန် သတ်မှတ်ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်လာပြီး ကာလအဆုံးတိုင်အောင်ပင် လူမျိုးနိုင်ငံများအလယ်၌ ကြီးမားသော သင်္ကြာလွှမ်းမိုးမှုကို ပြုလုပ်မည်ဖြစ်၏။

“ရောမသည် ပြောဆိုတော်မူခဲ့၏။ ထိုနောက် မကပြီပင် ဆီးရီးယားနှင့် မက်ဆီဒိုးနီးယားတို့သည် မိမိတို့၏ အိမ်မက်အခြေအနေ၌ အပြောင်းအလဲတစ်ရပ် ကျရောက်လာသည်ကို တွေ့ကြုံလာရ၏။ ရောမလူမျိုးတို့သည် အဲဂုတ္တုတုပြည်၏ ငယ်ရွယ်သော မင်းကြီးဘက်မှ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခဲ့ကြပြီး အန်တီယုခေတ်နှင့် ဖီလစ်တို့ ကြည်ညိုထားသော ပျက်စီးခြင်းမှ ထိုမင်းကြီးကို ကာကွယ်ရမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ထားကြ၏။ ဤအရာသည် ခရစ်မပေါ်မီ ၂၀၀ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ဆီးရီးယားနှင့် အဲဂုတ္တုတု၏ အရေးကိစ္စများတွင် ရောမလူမျိုးတို့၏ ပထမဆုံး အရေးကြီးသော ဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှုများထဲမှ တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့၏။” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 256.

ရောမသည် ဗျာဒိတ်ဆိုင်ရာ ဇာတ်ကဏ္ဍကြောင်းထဲသို့ ပထမဦးစွာ ဘီစီ ၂၀၀ ခုနှစ်တွင် မိတ်ဆက်ခံရပြီး ထိုမိတ်ဆက်မှုသည် အခန်းငယ် ၁၄ တွင် တွေ့ရသည်။ ၎င်းသည် ဒီယလေကျမ်းတစ်လျှောက်လုံး၌ ရောမနှင့်စပ်လျဉ်းသော အထူးအရေးပါဆုံးသော ရည်ညွှန်းချက်ဖြစ်သည်။ အကကြောင်းမူကား ထိုအခန်းငယ်ပင် ရောမကို ဗျာဒိတ်ကို တည်ထောင်ပေးသော သင့်ကတေအဖြစ် သတ်မှတ်ဖော်ပြသောကဏ္ဍကြောင့် ဖြစ်သည်။ Smith သည် ဤသို့သော ဗျာဒိတ်ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းတစ်ရပ်ကို အလေးထားပြောဆိုပါကြောင်းကို ရောမ၏ တန်ခိုးကို “မိတ်ဆက်” ခံရသော အချိန်အဖြစ် ဘီစီ ၂၀၀ ခုနှစ်ကိုလည်း သတ်မှတ်ဖော်ပြနေစဉ်တွင်၊ တစ်ဖက်တွင် ဘီစီ ၁၆၁ ခုနှစ်ကို ကိုးကားနိုင်ခဲ့ခြင်းမှာ ကျွန်ုပ် ဖြေရှင်းလိုသော ပြဿနာမဟုတ်ပါ။ ကျွန်ုပ်အနေဖြင့် ဖြေရှင်းရန်လိုအပ်သော မေးခွန်းတစ်ရပ် ရှိသည်ဆိုလျှင်၊ Smith သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသကဲ့သို့သော ထိုစည်းမျဉ်းသည် မှန်ကန်အကျိုးဝင်ခြင်း ရှိ၊ မရှိ ဆိုသည့်အရာပင် ဖြစ်မည်။ အကယ်၍ ၎င်းသည် မှန်ကန်အကျိုးဝင်သည်ဆိုလျှင်၊ ကျွန်ုပ်၏ အငြင်းပွားချက်မှာ အခန်းငယ် ၁၄ သည် ဘီစီ ၁၆၁ ခုနှစ်၌ ချုပ်ဆိုသော မဟာမိတ်မတိုင်မီ ဖြစ်ပျက်ခဲ့သော ယုဒလူတို့နှင့် ဆက်နွယ်သည့် အရာတစ်ခုနှင့် ချိတ်ဆက်မှု ရှိရမည် ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်နားလည်သည်မှာ၊ အခန်းငယ် ဆယ့်သုံးမှ ဆယ့်ငါးအထိ၏ သမိုင်းသည် နောက်ဆုံးသောနေ့ရက်များတွင် ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီး၏ ရောမသည် ပရောဖက်ပြုသမိုင်းအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်လာသည့် သမိုင်းတစ်ရပ်ကို ဖော်ထုတ်ညွှန်းဆိုနေခြင်းဖြစ်ပါပြီ။ ထိုသို့ပြုရာတွင် ထိုသမိုင်းကာလအတွင်း ဘုရားသခင်၏ လူမျိုးဖြစ်ကြသော အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် ဆက်နွယ်လျက် ပြုပြင်သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ယခုသည် အမေရိကန် အဆိုးကို အစနှင့် နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြခြင်းမူသောကဏ္ဍကြောင့်၊ အယူမှားရောမသည် သမိုင်းအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာခဲ့သော ဘီစီ ၂၀၀ ခုနှစ်သည်လည်း ထိုသမိုင်းကာလအတွင်း ဘုရားသခင်၏ လူမျိုးနှင့် ဆက်စပ်မှုတစ်ရပ် ရှိရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဘီစီ ၂၀၀ ခုနှစ်တွင် ရောမနှင့် ယုဒလူတို့အကြား တိုက်ရိုက်ဆက်နွယ်မှုတစ်ရပ်ကို Smith မတွေ့ရှိခဲ့သော်လည်း၊ ကျွန်ုပ်သည် သူ၏ စည်းမျဉ်းကို သဘောတူလက်ခံပါသည်။

အခန်းငယ် ၁၁ နှင့် ၁၂ တို့သည် ရာဖီအာစစ်ပဲ၏ အနိုင်ယူခြင်းနှင့် ၎င်းနောက်ဆက်တွဲအကျိုးဆက်တို့ကို ဖော်ပြထားသည်။ ဤစစ်ပွဲသည် ကရစ်မတိုင်မီ ၂၁၇ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး “မဟာ” ဟု ခေါ်ဆိုကြသော Antiochus III Magnus ဦးဆောင်သည့် ဆလူးစစ်အင်ပါယာနှင့် ဘုရင် Ptolemy IV Philopator ဦးဆောင်သည့် အီဂျစ်ပြည်၏ ပတိုလမိုင်နိုင်ငံအကြား တိုက်ခိုက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤစစ်ပွဲသည် Coele-Syria (တောင်ပိုင်း ဆီးရီးယား) နှင့် တောင်ပိုင်း ပါလက်စတိုင်းကို ထိန်းချုပ်နိုင်ရေးအတွက် ဖြစ်ပွားခဲ့သော တိုက်ပွဲအတွင်း ဖြစ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ထိုဒေသများမှာ ပတိုလမိုင်နှင့် ဆလူးစစ် နိုင်ငံတော်များအကြား အငြင်းပွားလျက်ရှိသော နယ်မြေများဖြစ်ကြသည်။ ရာဖီအာတွင် Ptolemy IV Philopator ၏ အောင်ပွဲကြောင့် သူသည် Coele-Syria နှင့် တောင်ပိုင်း ပါလက်စတိုင်းတို့အပေါ် ထိန်းချုပ်မှုကို အချိန်ကာလတစ်ခုအထိ ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ခဲ့သည်။

နှစ်ဆယ့်ခုနှစ်နှစ်အကျဉ်း ဘီစီ ၂၀၀ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော Panium စစ်ပွဲသည် Mount Panium စစ်ပွဲ သို့မဟုတ် Paneas စစ်ပွဲဟုလည်း သိကြားပြီး ဘုရင် Antiochus III ဦးဆောင်သော Seleucid အင်ပါယာနှင့် ဘုရင် Ptolemy V ဦးဆောင်သော အီဂျစ်၏ Ptolemaic နိုင်ငံတော်အကြား ဖြစ်ပွားခဲ့သော စစ်ပွဲဖြစ်သည်။

သုံးဆယ့်တစ်နှစ်ကျပြီဖြစ်သော်လည်း၊ ခရစ်တော်မတိုင်မီ ၁၆၇ ခုနှစ်တွင်၊ ယုဒဘာသာရေးအလေ့အထများကို ဖိနှိပ်နှိမ်နင်း၍ ဟယ်လီနစ်ယဉ်ကျေးမှုကို အတင်းအကျပ်သွတ်သွင်းရန် ဆယ်လူစစ် အင်ပါယာ၏ ကြိုးပမ်းမှုများကို ဆန့်ကျင်သော ယုဒလူမျိုးတို့၏ ပုန်ကန်တော်လှန်မှုဖြစ်သည် မကုကာဘီပုန်ကန်မှုသည်၊ ယနေ့ခေတ် အစုစုရေးနိုင်ငံအတွင်းရှိ ယုဒယေဒေသတွင် တည်ရှိသော မျိုငယ်တစ်မျိုးဖြစ်သည့် မိုဒန်မျိုငယ် စတင်ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

မေးခွန်းထုတ်ထားသော အဖေဖြစ်အပျက်သည် ယုဒလူမျိုးအပေါ် တင်းကျပ်သော ဟယ်လီနစ်ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အကျင့်အကံမြားကို အတင်းအကျပ် ချမှတ်ခဲ့သည်။ နာမည်ဆိုးဖွင့် ကျွတ်ကျွတ်သော ဂရိ ဆဲလူ့စစ်အုပ်ချုပ်သူ အန်တီအိုခတ်စ် ၄၊ အိပ်ဖန်းနီးစ် နှင့် သက်ဆိုင်သည်။ ထိုချမှတ်မှုများတွင် ယုဒဘာသာရေးအရ လိုက်နာကျင့်သုံးရသော အခမ်းအနားများကို တားမြစ်ခြင်းနှင့် ယရုရှလင်မြို့ရှိ ဗိမာန်တော်ကို ညစ်ညမ်းစေခြင်းတို့လည်း ပါဝင်ခဲ့သည်။ မိမိအမိန့်များကို အတင်းအကျပ် အကောင်အထည်ဖော်စေရန် ကြိုးပမ်းရာ၌ အန်တီအိုခတ်စ်သည် မိမိ၏ ကိုယ်စားလှယ်များကို မျိုးများနှင့် ကျေးရွာအမျိုးမျိုးသို့ စလွှတ်၍ ထိုဒေသများရှိ ယုဒအမျိုးသားတို့အား မိမိ၏ အမိန့်တော်များကို လိုက်နာစေရန် အတင်းအကျပ် ခိုင်းစေခဲ့သည်။

မိုဒီနိုမြို့၌ ဆလျူစစ်အရာရှိတစ်ဦးသည် ရှင်ဘုရင်၏ အမိန့်တော်ကို အတည်ပြုအကောင်အထည်ဖော်ရန် ရောက်ရှိလာပြီး ယုဒလူမျိုးနထိုင်သူများကို မိမိဆာဘုရားဝတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ အခမ်းအနားများတွင် ပါဝင်စေကာ ဂရိဘုရားများထံ ပူဇော်သကုကာများ ဆက်သစေရန် အမိန့်ပေးခဲ့သည်။ မတူတသိယဟု အမည်ရသော အသက်ကြီးယုဒယဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည် ထိုအမိန့်ကို လိုက်နာရန် ငြင်းပယ်ခဲ့ပြီး ပူဇော်သကုကာကို ဆက်သရန် ရှေ့သို့တက်လာသော ယုဒလူတစ်ဦးကိုလည်းကောင်း၊ ဆလျူစစ်အရာရှိကိုလည်းကောင်း သတ်ခဲ့သည်။ မတူတသိယနှင့် သူ၏မိသားစုက ပြောခဲ့သော ဤပုဂ္ဂိုလ်ကန်ဆန်ကျင်သည့် လုပ်ရပ်သည် ဆလျူစစ်အုပ်ချုပ်မှုကို ဆန့်ကျင်သော မကုကဘီပုဂ္ဂိုလ်ကန်မူ၏ အစဖြစ်လာခဲ့သည်။

ယုဒပုံ မကုကဘီအပါအဝင် မတူတသိယနှင့် သူ၏ သားငါးဦးတို့သည် တောင်ကုန်းဒေသများသို့ ထွက်ပြေးကာ ဆဲလူ့စစ် တပ်ဖွဲ့များကို ဆန့်ကျင်သည့် ပြောကြားစစ်ကို စတင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကန်မူသည် နောက်ဆုံးတွင် အင်အားနှင့် ထောက်ခံမှု တိုးပွားလာခဲ့ပြီး ဆဲလူ့စစ်တို့အပေါ် စစ်ရေးအောင်ပွဲများ အစဉ်လိုက် ရရှိစေခဲ့သည်။

ခရစ်တော်မတိုင်မီ ၁၆၇ ခုနှစ်တွင် မိုးဒိန်၌ ဖြစ်ပွားခဲ့သော အဖေဖြစ်အပျက်များသည် ယုဒလူမျိုးတို့၏ သမိုင်းတွင် အလွန်အရေးပါသော အချိုးအကွေ့တစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး မကုကဘီအရေးတော်ပုံ၏ အစပျံခြင်းနှင့် နိုင်ငံခြားအုပ်စိုးမှုကို ဆန့်ကျင်ကာ ဘာသာရေးလွတ်လပ်ခွင့်နှင့် လွတ်လပ်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းရှုန်းကန်မှု၏ အစအဖေဖြစ် မှတ်သားစေသည်။ ဟာနုကုကာကာလတွင် ကျင်းပအောင်မြင်သော သမိုင်းဝင်ဖြစ်ရပ်ကို အမှတ်အသားပျံသည့် ယရုရှလင်မြို့ရှိ ဒုတိယဗိမာန်တော်၏ ပြန်လည်သန်ရှင်းအပ်နှံခြင်းသည် ခရစ်တော်မတိုင်မီ ၁၆၄ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ထိုအရာသည် အခန်းငယ် ၂၃ ၌ ဖော်ပြထားသော "မဟာမိတ်ဖွဲ့ခြင်း" မတိုင်မီ သုံးနှစ်အလို၌ ဖြစ်ခဲ့သည်။

ယရုရှလင်မြို့နှင့် ဗိမာန်တော်ကို ပြန်လည်သိမ်းယူပြီးနောက်၊ မကုကဘီတို့သည် ဗိမာန်တော်ကို ဟေးသင်အညစ်အကွေးများမှ သန့်စင်စေ၍ ၎င်းကို ၎င်း၏ သင့်လျော်သော ဘာသာရေးအသုံးပြုမှုအတွက် ပြန်လည်ထူထောင်ကြသည်။ အစဉ်အလာအရ၊ သူတို့သည် သန်ရှင်းစေ၍ ခွဲထားသော ဆီအိုးငယ်တစ်လုံးတည်းကိုသာ တွေ့ရှိခဲ့ကြပြီး ထိုဆီသည် မင်နိုရာကို တစ်ရက်သာ ထွန်းလင်းစေရန် လုံလောက်သည်ဟု ဆိုသည်။ အမှန်အားဖြင့်၊ ထိုဖွဲ့စည်းမှုအတွက် တစ်ခေတ်တည်းက သမိုင်းဆိုင်ရာ သက်သေအထောက်အထား တစ်စုံတစ်ရာမျှ မရှိဘဲ၊ ယုဒအမျိုးသားတို့၏ ပုံပြင်သည် စာပေအတွင်း တွေ့ရှိရခြင်းမှာ ခြောက်ရာစုသို့ ရောက်မှသာ ဖြစ်သည်။ စစ်စစ်တော့ ပိုက်သည် လမ်းလွဲသွားသော ယုဒဘုရားကျောင်းကို ကက်သလစ်ဘုရားကျောင်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပြီး အထူးသဖြင့် ဘုရားကျောင်းနှစ်ရပ်စလုံးသည် မိမိတို့၏ ဘာသာတရားကို လူ့ဓလေ့ထုံးတမ်းများနှင့် အစဉ်အလာများပေါ်တွင် အခြေပြုထားကြောင်းကို အလေးထား ဖော်ပြသည်။ ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီး အုပ်စိုးသော ဘုရားကျောင်း၏ သမိုင်းအတွင်း တီထွင်ဖန်တီးထားသော အံ့ဖွယ်အမှုများ များစွာရှိသကဲ့သို့၊ တစ်ရက်စာဆိုသည် ရှစ်ရက်တိုင်အောင် ခံခဲ့သည်ဟူသော ပုံပြင်အတွက်လည်း သမိုင်းဆိုင်ရာ သက်သေခံချက် မရှိပေ။

ဒီယလေအခန်းကိန်း ၁၁ ၏ အခန်းငယ် ၁၀ သည် အခန်းငယ် ၄၀ ၌ ဖော်ပြထားသော စစ်ပွဲသုံးပွဲအနက် ပထမစစ်ပွဲကို သတ်မှတ်ဖော်ပြထားပြီး၊ ထိုစစ်ပွဲသုံးပွဲကို ကျွန်ုပ်တို့သည် ယခင်က စစ်အေးကာလ၏ စစ်ပွဲသုံးပွဲအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်စားလှယ်စစ်ပွဲသုံးပွဲအဖြစ်လည်းကောင်း သတ်မှတ်ဖော်ပြခဲ့ဖူးပါပြီ။ ညီအစ်မတစ်ဦးက ထိုစစ်ပွဲသုံးပွဲအနက် ဒုတိယဖွဲ့သော ယူကရိန်းစစ်ပွဲကို စစ်အေးကာလဆိုင်ရာ စစ်ပွဲတစ်ပွဲအဖြစ် ကျွန်ုပ် သတ်မှတ်ခဲ့ခြင်းအပေါ် မေးခွန်းထုတ်ခဲ့သည်။ အကဲဖြတ်မှုကား၊ သူမ မှန်ကန်စွာ ထောက်ပံ့သကဲ့သို့ သဘောတရားနှင့် ဖျက်ဆီးမှုတို့သည် အလွန်ပေါများလှသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ယခင်ဆောင်းပါးများတွင် “စစ်အေးကာလ” ၏ စစ်ပွဲသုံးပွဲဟု ကျွန်ုပ် သတ်မှတ်ဖော်ပြခဲ့ခြင်းမှာ၊ ဤစစ်ပွဲသုံးပွဲနှင့် ဗျာဒိတ်ကျမ်း ၁၃ ၏ မြေသားရဲ၏ သမိုင်းကာလအတွင်း ဖြစ်ပေါ်သော ကမ္ဘာတစ်သုံးပွဲတို့အကြား ကွဲပြားချက်တစ်ရပ်ကို ထင်ရှားစေရန်အတွက်ဖြစ်သည်။ ဤစစ်ပွဲသုံးပွဲသည် ကိုယ်စားလှယ်စစ်ပွဲများ ဖြစ်ကြပြီး၊ ထိုသို့ပင်လည်း သတ်မှတ်ဖော်ပြထားပါပြီ။

ဤဆောင်းပါးများတွင် ယခုမှစ၍ ထိုစစ်ပွဲသုံးခုကို “အခန်းငယ် လေးဆယ်၏ စစ်ပွဲသုံးခု” သို့မဟုတ် proxy wars ဟူ၍ သတ်မှတ်ဖော်ပြမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ပြုခြင်းမှာ hot war တစ်ခုကို cold war တစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ခေါ်ဆိုရာတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော မည်သည့်ကိစ္စကို ဖယ်ရှားရန်ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ သတ်မှတ်ချက်အရ အခန်းငယ် လေးဆယ်၏ စစ်ပွဲသုံးခုတွင် အခန်းငယ် လေးဆယ်၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်သော 1798 ခုနှစ်၏ စစ်ပွဲကို မပါဝင်စေဘဲ၊ 1989 ခုနှစ်ရှိ အဆုံးကာလမှစ၍ အခန်းငယ် လေးဆယ်တစ်၏ တနင်္ဂနွေနေ့ဥပဒေအထိရှိသော စစ်ပွဲသုံးခုကိုသာ ဆိုလိုသည်။ ထိုစစ်ပွဲသုံးခုကို ပိုမိုတိကျစွာ proxy wars ဟု သတ်မှတ်ဖော်ပြမည်ဖြစ်ပြီး၊ ယင်းတို့သည် မြောက်ဘက်ရှင်ဘုရင်နှင့် တောင်ဘက်ရှင်ဘုရင်တို့အကြားရှိ စစ်ဆင်ရေး၏ အခြေအနေအထားအတွင်း၌ ဆောင်ရွက်ပြီးပြည့်စုံလာသော စစ်ပွဲများဖြစ်သည်။ အခန်းငယ် လေးဆယ်၏ သမိုင်းတွင် ထိုစစ်ဆင်ရေးသည် ကက်သလစ်ဝါဒ (မြောက်ဘက်ရှင်ဘုရင်) နှင့် ကွန်မြူနစ်ဝါဒ (တောင်ဘက်ရှင်ဘုရင်) တို့အကြားရှိ စစ်ဆင်ရေးကို ကိုယ်စားပြုသည်။

ထိုတိုက်ပွဲသုံးရပ်အနက် ပထမတိုက်ပွဲသည် ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် ကက်သလစ်ဝါဒက ကွန်မြူနစ်ဝါဒအပေါ် အောင်ပွဲရရှိခြင်းကို ဖော်ထုတ်ပြသသည်။ ထိုအချိန်၌ ပုပ်ရဟန်းမင်း၏အာဏာစနစ်သည် မိမိ၏ ကိုယ်စားပြုပုံနှင့် ပူးပေါင်းခဲ့ပြီး၊ ထိုတပ်ဖွဲ့ကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက ကိုယ်စားပြုထားကာ၊ ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုကို အပိုင်းတိုင် ပယ်ရှားဖယ်ရှားခဲ့သော်လည်း ရုရှား၊ အဓိကခေါင်းဆောင် (သို့မဟုတ် “ခံတပ်”) သည် မပျက်စီးဘဲ ကျန်ရှိနေခဲ့သည်။ ယခုလက်ရှိ ယူကရိန်းစစ်ပွဲသည်လည်း တဖန် ကက်သလစ်ဝါဒနှင့် ကွန်မြူနစ်ဝါဒတို့အကြား တိုက်ပွဲတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး၊ ပုပ်ရဟန်းမင်း၏အာဏာစနစ်သည် ယူကရိန်းအစိုးရကို ရုရှားနှင့်ဆန့်ကျင်ရန် မိမိ၏ ကိုယ်စားပြုအားအဖြစ် အသုံးပြုချက်ရှိကာ၊ ထိုအပင် ပုပ်ရဟန်းမင်း၏အာဏာစနစ်၏ ယခင် ကိုယ်စားပြုအားအဖြစ်သော အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာဝါဒီ အနောက်တိုင်းလောက၏ ကျန်အစိတ်အပိုင်းများ၏ ထောက်ခံအားပေးမှုလည်း ပါဝင်လျက်ရှိသည်။ ထိုစစ်ပွဲကို အခန်းငယ် ၁၁ နှင့် ၁၂ တို့တွင် ကိုယ်စားပြုဖော်ပြထားပြီး၊ ကွန်မြူနစ်ဝါဒ (ရုရှား) သည် ကက်သလစ်ဝါဒအပေါ် အောင်မြင်လိမ့်မည်ဟု ဖော်ထုတ်ပြသထားသည်။

အစားထိုးစစ်ပွဲ သုံးခုထဲမှ တတိယမြောက်စစ်ပွဲကို ပန်နီယမ်စစ်ပွဲအဖြစ် အခန်းငယ် ၁၅ တွင် ဖော်ပြထားသည်။ ထိုစစ်ပွဲသည် ပတိုလမီ မင်းနိုင်ငံ (တောင်ဘက်၏ဘုရင်) နှင့် ဆလေးစစ် မင်းနိုင်ငံ (မြောက်ဘက်၏ဘုရင်) အကြား ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ထိုစစ်ပွဲ၌ ကက်သလစ်ဝါဒ၏ အစားထိုးတပ်သည် တစ်ဖန် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ဖြစ်သည်။

၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားသော ပထမစစ်ပွဲ၌ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ ရီပတ်ဘလီကန်ဦးချို၏ ကိုယ်စားလှယ်တပ်ကို ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာစနစ်က အသုံးပြု၍ ဆိုဗီယက်ယူနီယံ၏

နိုင်ငံရေးဖွဲ့စည်းပုံကို ပို၍စေ့စပ်သော်လည်း၊ ၎င်း၏ ခေါင်းဖျတ်သော ရုရှားကိုမူ မပျက်စီးဘဲ ကျန်ရစ်စေခဲ့သည်။ ဒုတိယစစ်ပွဲဖျတ်သော ယူကရိန်းစစ်ပွဲ၌ နာဇီတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်တပ်သည် ရုရှားအားဖျတ် ရှုံးနိမ့်ခဲ့ရသည်။ တတိယစစ်ပွဲတွင် ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာစနစ်၏ ကိုယ်စားလှယ်တပ်ဖျတ်သော အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည် တောင်ဘက်၏ ရှင်ဘုရင်ကို ထပ်မံ၍ အနိုင်ယူသည်။

တိုက်ပွဲသုံးရပ်သည် “သမ္မတတရား” ၏ လက်မှတ်အမှတ်အသားကို ဆောင်လျက်ရှိပြီး ပထမနှင့် နောက်ဆုံးတိုက်ပွဲတို့ကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ အောင်မြင်သော ကိုယ်စားစစ်တပ်အားဖျတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ပထမတိုက်ပွဲတွင် တောင်ဘက်မင်း၏ ခေါင်းကို မပျက်စီးစေဘဲ ချန်လှပ်ထားခဲ့ပြီး တတိယတိုက်ပွဲတွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ ကိုယ်စားစစ်တပ်သည် တောင်ဘက်မင်း၏ ခေါင်းဖျတ်လာသည်။ ဒုတိယတိုက်ပွဲစစ်တပ်သည်လည်း ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကာလအတွင်း ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာ၏ ကိုယ်စားစစ်တပ်ဖျတ်ခဲ့သည်။ နှစ်ကျိမ်စလုံး၌ နာဇီဝါဒ၏ ကိုယ်စားစစ်တပ်သည် ရှုံးနိမ့်ခဲ့ပြီး ရှုံးနိမ့်မည်လည်းဖျတ်သည်။ သုံးဖက်ပေါင်းစည်းမှ ပြည့်စုံအောင်မြင်သည့် အခန်းငယ်တစ်ဆယ့်ခြောက်မတိုင်မီ၊ ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာသည် မိမိ၏ ရန်သူအားလုံးကို အပြည့်အဝ နှိမ့်ချအောင်နိုင်သည်။

“ပတိုလမီး [ပူတင်] သည် မိမိ၏အောင်ပွဲကို ကောင်းမွန်စွာ အသုံးပြုနိုင်မည့် သတိပညာ မရှိခဲ့ပေ။ သူသည် မိမိ၏အောင်မြင်မှုကို ဆက်လက်အနိုင်အသာ အားဖြည့်လိုက်ခဲ့ပါက၊ အန်တီယိုကုပ်၏ နိုင်ငံတော်တစ်ရပ်လုံး၏ အရှင်သခင် ဖြစ်လာနိုင်ဖွယ်ရှိခဲ့မည်။ သို့ရာတွင် သူသည် ခြိမ်းခြောက်စကား အနည်းငယ်နှင့် ဟိန်းဟာဇက်ပရာဆိုမှ အနည်းငယ် ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့်သာ ကျေနပ်နေပြီး မိမိ၏ သားရဲဆန်သော ကိလသောဆန်ဒများကို အနာဂတ်အယုတ်မရှိ၊ ထိန်းချုပ်မှုမရှိဘဲ လိုက်လျာဆွဲဆောင်နိုင်ရန် ငြိမ်းချမ်းရေး ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ဖျတ် မိမိ၏ ရန်သူများကို အောင်နိုင်ခဲ့ပြီးနောက်တွင်ပင်၊ သူသည် မိမိ၏ ဒုစရိုက်အကျင့်များကဖြင့် ပြန်လည်အနိုင်ယူခြင်း ခံရလေ၏။ ထို့ပြင် မိမိ တည်ထောင်နိုင်ခဲ့မည့် ကြီးမြတ်သော နာမတော်ကို မလျော့ကျစေကာ၊ ပွဲခံစားသောက်စားခြင်းနှင့် ကာမဆန်သော မတရားမှုများအတွင်း၌ မိမိ၏ အချိန်ကို ကုန်ဆုံးစေခဲ့သည်။”

“သူ၏အောင်မြင်မှုကဖြင့် သူ၏စိတ်နှလုံးသည် မငြိတက်လာခဲ့သော်လည်း၊ ထိုအောင်မြင်မှုကဖြင့် အားကောင်းခိုင်မာလာခြင်းနှင့်မူ အလွန်ကွာဝေးနေ၏။ အကဖြင့်မူကား၊ ထိုအောင်မြင်မှုကို သူ အသုံးပြုခြင်းသည် ဂုဏ်မဲ့သောနည်းလမ်းသည် သူ၏ကိုယ်ပိုင်ပြည်သူတို့ကိုပင် သူ့အပေါ် ပုန်ကန်ရန် ဖြစ်စေခဲ့သောကဖြင့်တည်း။” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 254.

ပူတင်၏ အောင်ပွဲသည် သူ၏အဆုံးကို အမှတ်အသားပြုကြခြင်းကို သက်သေခံသည့် ဒုတိယသက်သေမှာ တောင်ပိုင်းနိုင်ငံ ယူဒ၏ မင်းကြီးဥဇယနှင့် ဆက်စပ်နေသည်။ သူ၏စစ်ရေးအောင်ပွဲများကဖြင့်လည်း သူ၏နှလုံးသည် မောက်မာမငြိတက်ခဲ့ပါ။ ထိုနောက် ပတိုလမဲကိုသို့ပင် သန့်ရှင်းရာဌာန၌ ယဇ်ပုရဇာဟိတ်တို့၏အလုပ်ကို ဆောင်ရွက်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သဖြင့်၊ နူနာရဇာဂါဖျတ် ထိခိုက်ခံရကာ ချက်ချင်း အာဏာမှ ဖယ်ရှားခံခဲ့ရသည်။ ယူကရိန်းစစ်ပွဲ၌ ပူတင်၏ အောင်ပွဲသည် တောင်ဘက်မင်းကြီးအဖြစ်ရှိသော သူ၏အဆုံး—ဘုရားမဲ့ဝါဒ၏မင်းကြီး၏ အစကို အမှတ်အသားပြုသည်။ သူ၏အဆုံးကိုလည်း အခန်းငယ်လေးဆယ်၏ ပရဇာဖက်ပြုထားသော တောင်ဘက်မင်းကြီး (ပင်သစ်) ၏အစနှင့် ပုံဆောင်ဖော်ပြထားပြီး ထိုသည် ပတိုလမဲ၌ ဖြစ်ခဲ့သကဲ့သို့ ခေါင်းဆောင်မှုကို ဖြုတ်ချခဲ့သော တော်လှန်ရေးတစ်ရပ်ကို ဖော်ထုတ်ပြသခဲ့သည်။ ပူတင်၏အဆုံးကိုလည်း ဆိုဗီယက်ယူနီယံ၏ အဆုံးနှင့်အတူ ပုံဆောင်ပြုထားပြီး ထိုအခါ ခေါင်းဆောင်ဖျတ်သော (ဂေါဘာချဇာဖ) သည် ဆိုဗီယက်ယူနီယံကို ဖျက်သိမ်းကာ ချက်ချင်းပင် ဘုရားမဲ့ဝါဒ၏ တောင်ဘက်မင်းကြီး၏ နောက်ဆုံးကာလ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာဝါဒီ သင့်ကတေဖျတ်သော

ကုလသမဂ္ဂတွင် အလုပ်တစ်ခု လက်ခံခဲ့သည်။ ယူကရိန်း၌ ပူတင်၏အောင်ပွဲနောက်တွင်၊ သူကို ဝါတာလူး၌ နပိုလီယံနှင့် ထိုနောက် လိုက်ပါလာသော ပြည်နှင့်ဒဏ်နှင့်လည်း ပုံဆောင်ထားသကဲ့သို့၊ မင်းကိုဥဇီယနှင့်၊ သူ၏နုနာရဇာဂါနှင့်၊ ထိုနောက် လိုက်ပါလာသော ပြည်နှင့်ဒဏ်နှင့်လည်းကောင်း၊ ထိုပင် ပတိုလမီ၏ မူးယစ်သဆုံးခြင်းနှင့် ၁၉၈၉ ခုနှစ်ရှိ ဆိုဗီယက်ယူနီယံ၏ အဆုံးနှင့်လည်းကောင်း ပုံဆောင်ထားသည်။

ဟနီယံ၏စစ်ပွဲသည် ခရစ်မပေါ်မီ 200 ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ထိုနှစ်အတွင်းပင် ရုရှားသည် သမိုင်းအတွင်းသို့ ဖွင့်ဟစွာ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်လာသည်။ သူတို့၏ ပရောဖက်ပျောက်ဆိုင်ရာ ဇာတ်ကဏ္ဍအတွင်း ထည့်သွင်းဝင်ရောက်လာခြင်းသည် အခန်းငယ် ၁၆ တွင် ကိုယ်စားပြုထားပြီး ခရစ်မပေါ်မီ 63 ခုနှစ်တွင် ပြည့်စုံခဲ့သော ယရေရှလင်ကို သိမ်းပိုက်ခြင်းမတိုင်မီ ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်၌ သူမသည် အီဂျစ်ပြည်ရှိ ကလေးဘုရင်၏ ကာကွယ်သူဖြစ်ကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။ မြောက်ဘက်ဘုရင်နှင့် တောင်ဘက်ဘုရင်တို့ ပါဝင်သော အခန်းငယ် ၄၀ ၏ တတိယစစ်ပွဲတွင်လည်း ပုပ်ရဟန်းမင်းအဖွဲ့သည် ရုရှား၏ ကာကွယ်သူအဖြစ် ဟန်ဆောင်လျက် သမိုင်းအတွင်းသို့ တစ်ဖန် ထည့်သွင်းဝင်ရောက်လာမည်။ ထိုအချိန်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်တည်း ပုံစံတော်တွင် ဆဲလျူကပ်စ်သည် ဟနီယံ၏စစ်ပွဲ၌ ပတိုလမီကို အနိုင်ယူခဲ့သည်။ ထိုသို့အားဖြင့် အခန်းငယ် ၄၀ ၏ ပထမနှင့် နောက်ဆုံးစစ်ပွဲများတွင် ပုပ်ရဟန်းမင်းအဖွဲ့၏ ကိုယ်စားစစ်တပ်ဖြစ်သော အမရေကန်ပြည်ထောင်စုသည် "အီဂျစ်" (တောင်ဘက်ဘုရင်) ကို အနိုင်ယူသည်ဟု သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသည်။

ခရစ်မတိုင်မီ ၂၀၀ ခုနှစ်တွင် ပုံဆောင်သဘာဝအားဖြင့်၊ တိုင်ရု၏ မိန်းမလိင်ပြည့်အဖြစ် ပုပ်ရဟန်းအာဏာကို ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ရှိရသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အခန်းငယ် ဆယ့်ခြောက်၌ ဖော်ပြထားသော တနှင့်ဂန္ဓနေ့ဥပဒေတွင် ဖြစ်ပေါ်မည့် သုံးဖွဲ့ပေါင်းစည်းမှုမတိုင်မီ၊ သူမသည် မိမိ၏ မတရားမထေန်သီချင်းများကို စတင်သီဆိုသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထိုနှစ်တစ်ပြိုင်နက်တည်းမှာပင်၊ အမရေကန်ပြည်ထောင်စုသည် ကုလသမဂ္ဂအပေါ် အောင်နိုင်ရုံ၊ ထိုကြောင့် တစ်ဆယ်ပါးသော ဘုရင်တို့အနက် အမတ်ဆုံးဘုရင်အဖြစ် မိမိ၏အနုအေးအေးကို ခိုင်မြဲသွယ်သည်။ တနှင့်ဂန္ဓနေ့ဥပဒေ၌ ပြီးစီးအောင်မပြည့်မီ သုံးဖွဲ့ပေါင်းစည်းမှု၏ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုအလုံးစုံသည် အခန်းငယ် ဆယ့်ခြောက်မတိုင်မီတွင်ပင် အတည်ပြုတတ်မှတ်ပြီးဖြစ်သည်။

ကုလသမဂ္ဂအားဖြင့် ကိုယ်စားပြုထားသော နဂါးတန်ခိုး၏ နိုင်ငံရေးဖွဲ့စည်းပုံသည် အပိုဒ် ၁၆ တွင် သားရဲအား မိမိ၏ နိုင်ငံရေးဖွဲ့စည်းပုံကို ပေးအပ်ရန် သဘာဝတူ၏။ သို့သော် ထိုသို့ မပြုမီ ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာသည် နဂါး၏ ဘာသာရေးကို အောင်နိုင်ရမည်။ သာသနာဟောင်းဝါဒသည် တစ်ဖန် ထပ်မံ၍ ဖယ်ရှားခံရမည်။ ပရိုတက်စတင့်ဝါဒသည် Reagan ခေတ်နှစ်များတွင်၊ အပိုဒ် ၄၀ ၏ ပထမစစ်ပွဲ၌ ဖယ်ရှားခံခဲ့ရပြီး နောက်ဆုံး Republican သမ္မတ၏ အချိန်ကာလ၌ နဂါး၏ ဘာသာရေးလည်း ၅၀၈ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ခဲ့သကဲ့သို့ ကက်သလစ်ဝါဒ၏ ဘာသာရေးအောက်သို့ လက်အောက်ခံအဖြစ် ထားရှိခံရလိမ့်မည်။ ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာကို ရာဇပလုလင်ပေါ်သို့ တင်မြှောက်ထားခြင်းအပေါ် ဆန့်ကျင်မည့် မည်သည့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ခုခံမှုမဆို ဖယ်ရှားပစ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်သည် Reagan ခေတ်နှစ်များတွင် စတင်ခဲ့ပြီး Trump ခေတ်နှစ်များတွင် အဆုံးသတ်သည်။ ကက်သလစ်ဝါဒကို ဆန့်ကျင်သော ဖောက်ပြန်သွားသည့် ပရိုတက်စတင့်ဝါဒ၏ ခုခံမှုသည် အပိုဒ် ၄၀ ၏ ပထမစစ်ပွဲ၌ ဖယ်ရှားခံခဲ့ရပြီး ဝိညာဉ်ရေးဝါဒ၏ ခုခံမှုသည် အပိုဒ် ၄၀ ၏ နောက်ဆုံးစစ်ပွဲ၌ ဖယ်ရှားခံရလိမ့်မည်။

လူသားဖြစ်ရပ်များ၏ ရှုပ်ထွေးသော အပြန်အလှန်ဆက်နွယ်မှု တူညီသောအတွင်း၌ပင်၊ အယူဖောက်ပြန်သော ပရိုတက်စတင့်ဝါဒသည် ဗျာဒိတ်ကျမ်း အခန်း ဆယ့်ခုနှစ်၌ ဖော်ပြထားသော ဘုရင် ဆယ်ပါးအပေါ် ဘာသာရေးနှင့် နိုင်ငံရေးအာဏာပိုင်အဖြစ် မိမိကိုယ်ကို

တည်ထောင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုကမ္ဘာနှင့်၊ ပဏိယံစစ်ပွဲသည် အခန်းငယ် ဆယ်ခွဲခြာကံ၏ တနင်္ဂနွေနေ့ပဒေမတိုင်မီလေးတွင်၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက ကုလသမဂ္ဂအပေါ် အောင်မြင်လွှမ်းမိုးသည့်အချိန်ကို သတ်မှတ်ဖော်ပြချက်ရှိသည်။

ပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်အိုင်ရာ အတည်ပြုပြီးသော စည်းမျဉ်းတစ်ရပ်ရှိသည်မှာ နဂါး၊ သားရဲနှင့် မိစ္ဆာပရောဖက်တို့သည် တစ်ဦးချင်းစီအလိုက် မိမိတို့သီးသန့် ပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်အိုင်ရာ လက္ခဏာအင်္ဂါရပ်များကို ကိုယ်စီကိုယ်စီ ပိုင်ဆိုင်ကပြည်ဟူသော အချက်ဖြစ်သည်။ ထိုပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်အိုင်ရာ လက္ခဏာအင်္ဂါရပ်များထဲမှ တစ်ခုမှာ သားရဲ (ကက်သလစ်ဝါဒ) သည် ပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်အရ အမဲပြောင်း ရောမမိစ္ဆာ တည်ရှိနေသည်ဟူသော အချက်ဖြစ်သည်။ မိစ္ဆာပရောဖက်သည်လည်း ပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်အရ အမဲပြောင်း အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၌ တည်ရှိနေသည်။ သို့သော် နဂါးနှင့်ပတ်သက်လျှင် နဂါးသည် ပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်အရ မည်သည့်နေရာ၌ တည်ရှိနေသည်ဟူသော လက္ခဏာမှာ အမဲပြောင်း ရွှေလျှားနေခြင်းဖြစ်သည်။ နဂါးသည် ကောင်းကင်၌ စတင်ခဲ့ပြီးနောက် ဒေသဥယျာဉ်သို့ ရောက်လာကာ နောက်ဆုံးတွင် နဂါးသည် အဲဂုတ္တုပုဂ္ဂိုလ်၌ တည်ရှိနေသည်။

ပုဂ္ဂိုလ် ဆင့်ဆိုလော့၊ ထာဝရအရှင် ဘုရားသခင် မိန့်တော်မူသည်ကား၊ အဲဂုတ္တုပုဂ္ဂိုလ်၏ မင်းကိုး ဖာရောမင်း၊ သင်၏မိစ္ဆာတို့အလယ်၌ လဲလျှောင်းနေသော မဟာနဂါး၊ “ငါ၏မိစ္ဆာသည် ငါ့အပိုင်ဖြစ်၏၊ ငါသည် ထိုမိစ္ဆာကို ငါ့အတွက် ဖန်ဆင်းခဲ့၏” ဟု ဆိုသော သင်ကို ကြည့်ရှုလော့၊ ငါသည် သင့်တဘက်၌ ရှိ၏။ ယဇေကျလေ 29:3။

နဂါး၏ ပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်တည်နေရာသည် ရွှေပြင်ခြင်းသွားသည်။ ယဇာဟန်၏ခေတ်ကာလ၌ နဂါး၏ထိုင်ခုံသည်၊ ၎င်း၏ ရာဇပလ္လင်ကို ကိုယ်စားပြုသောအရာဖြစ်သဖြင့်၊ ပရောမုန်မိစ္ဆာ ရှိသည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။

ပရောမုန်မိစ္ဆာ အသင်းတော်၏ ကောင်းကင်တမန်ထံသို့ ရွေးလော့။ ဤအရာတို့ကို နှစ်ဖက်ထက်သော ထက်မကြံသည် ဓားကို ကိုင်ဆောင်တော်မူသောသူက မိန့်တော်မူသည်မှာ၊ “သင်၏အကျင့်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သင်နထိုင်ရာအရပ်ကိုလည်းကောင်း ငါသိ၏။ ထိုအရပ်သည် စာတန်၏ ပလ္လင်ရုံရာအရပ်ပင်ဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း သင်သည် ငါ၏နာမကို ငွေစာ ဆုပ်ကိုင်ထား၍၊ စာတန်နထိုင်ရာ သင်တို့အလယ်၌ ငါ၏သစ္စာရှိသော သက်သေခံ အနှုတ်ပါသည် သတ်ခြင်းခံရသော ထိုနဂါးများ၌ပင် ငါ၏ယုံကြည်ခြင်းကို မငြင်းပယ်ခဲ့။” ဗျာဒိတ်ကျမ်း ၂:၁၂၊ ၁၃။

အယူမှားသော ရောမ၏ အကျင့်မှာ မိမိတို့ ဆက်နွယ်လာခဲ့သော အယူမှားဘုရားများ အားလုံးကို ရောမမိစ္ဆာ ပြန်လည် သယ်ဆောင်လာ၍ Pantheon ဘုရားကျောင်း၌ ကိုယ်စားပြုထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုကမ္ဘာပင် ဒီယလေက “သူ၏ သန်ရှင်းရာဌာန၏ နေရာသည် ချလိုက်ခြင်းခံရ၏” ဟု မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။ အယူမှားသော ရောမ၏ သန်ရှင်းရာဌာန၏ နေရာမှာ ရောမမြို့ဖြစ်ပြီး ထိုမြို့သည် ကွန်စတန်တိုင်းက အဒီ ၃၃၀ ခုနှစ်တွင် ချလိုက်ခြင်းခံရသည်။ သို့ရာတွင် ရောမမြို့အတွင်း ရှိသော သန်ရှင်းရာဌာနမှာ Pantheon ဘုရားကျောင်းဖြစ်ပြီး Pan-Theon ၏ အဓိပုဟ်မှာ “ဘုရားအားလုံး၏ ဘုရားကျောင်း” ဟု ဆိုလိုသည်။ ရောမလူမျိုးတို့သည် စာတန်၏ ပလ္လင်တည်ရာကို Pergamos မှ Pantheon ဘုရားကျောင်းသို့ ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ကြသည်။ Sister White က အယူမှားသော ရောမသည် နဂါးဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့အား အသိပေးသည်။

“ထိုကမ္ဘာနှင့် နဂါးသည် အဓိကအားဖြင့် စာတန်ကို ကိုယ်စားပြုလည်း၊ ဒုတိယအနေနှင့် အယူမှား ရောမကို သင့်ကတေပြုသောအရာလည်း ဖြစ်သည်။” The Great Controversy, 439.

အယူဝါဒမဲ့ ရောမသည် နိုင်ငံဆယ်နိုင်ငံအဖြစ် ခွဲဝဲသွားခဲ့ပြီး ပြင်သစ်နိုင်ငံသည် ပြင်သစ်တော်လှန်ရေးအတွင်း အီဂျစ်၏ ဘုရားမရှိဝါဒကို မိတ်ဆက်သွင်းခဲ့သောအခါ

တောင်ဘက်မင်းဖွဲ့လာခဲ့သည်။ ၁၉၁၇ ခုနှစ်တွင် နဂါးသည် ပြင်သစ်မှ ရုရှားသို့ ရွှေပွားသွားခဲ့သည်။ အခန်းငယ် ၁၀ သည် ၁၉၈၉ ခုနှစ်ကို ကိုယ်စားပြုပြီး၊ အခန်းငယ် ၁၁ နှင့် ၁၂ တို့သည် “နယ်စပ်မျဉ်း” (ရာဖီယနှင့် ယူကရိန်း) ၏ စစ်ပွဲများကို ကိုယ်စားပြုသည်။ ပါနီအုမ်၏ စစ်ပွဲသည် အခန်းငယ် ၁၆ တွင် ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာစနစ်က သုံးဆပေါင်းစည်းမှုကို အခိုင်အမာရယူစဉ် သူမ ပြီးမြောက်စေသော တတိယအဆင့်ကို ကိုယ်စားပြုသည်။ ၎င်းသည် အခန်းငယ် ၄၀ ၏ ဝှက်ထားသော သမိုင်းကို ကိုယ်စားပြုသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ဤလောကကို နောက်ဆောင်းပါးတွင် ဆက်လက်တင်ပြသွားမည်။

ယရှေသည် ကသေရိဖိလိပူပိ [Panium] နယ်ခြားဒေသသို့ ကွဲပြားတော်မူသောအခါ၊ “လူတို့သည် လူသားသားဖွဲ့သော ငါ့ကို အဘယ်သူဟု ဆိုကြသနည်း” ဟု မိမိ၏တပည့်တော်တို့အား မေးတော်မူ၏။ ထိုသူတို့ကလည်း၊ “အချို့က ကိုယ်တော်သည် ယောဟန်ဗတုတိဇဆရာဖွဲ့တော်မူသည်ဟု ဆိုကြပြီ၏။ အချို့က ဇေလိယဟုလည်းကောင်း၊ အခြားသူတို့က ယရေမိ သို့မဟုတ် ပရောဖက်တော်တစ်ပါးပါးဟုလည်းကောင်း ဆိုကြပြီ၏” ဟု လျှောက်ကြား၏။ ကိုယ်တော်ကလည်း၊ “သို့ရာတွင် သင်တို့က ငါ့ကို အဘယ်သူဟု ဆိုကြသနည်း” ဟု မေးတော်မူ၏။ ရှိမှန်ပေတော့က ပြန်လည်လျှောက်ဆိုသည်မှာ၊ “ကိုယ်တော်သည် ခရစ်တော်ဖွဲ့တော်မူ၏။ အသက်ရှင်တော်မူသော ဘုရားသခင်၏ သားတော်ဖွဲ့တော်မူ၏” ဟူ၍ ဖြစ်၏။ ယရှေကလည်း သူ့အား ပြန်၍ မိန့်တော်မူသည်မှာ၊ “ရရှိမှန် ဘာယောနာ၊ သင်သည် မင့်ဂလာရီ၏။ အကြောင်းမူကား၊ ဤအရာကို သင့်အား ဖော်ပြခြင်းသည်မှာ အသွေးအသားမဟုတ်၊ ကောင်းကင်ဘုံ၌ ရှိတော်မူသော ငါ၏ခမည်းတော်ဖွဲ့တော်မူ၏။ ငါသည်လည်း သင့်အား ဆိုသည်မှာ၊ သင်သည် ပတေရုဖွဲ့တော်မူ၏။ ဤကျောက်ပေါ်မှာ ငါ၏အသင်းတော်ကို ငါတည်ဆောက်မည်။ မရဏာနိုင်ငံ၏ တံခါးတို့သည် ထိုအသင်းတော်ကို မနိုင်မကျွတ်လွှားနိုင်ကြ။ ငါသည်လည်း သင့်အား ကောင်းကင်နိုင်ငံတော်၏ သေ့များကို ပေးမည်။ မကြီးပူပေါ်၌ သင်ချည်နှောင်သမျှသည် ကောင်းကင်ဘုံ၌ ချည်နှောင်ထားလျက်ရှိမည်။ မကြီးပူပေါ်၌ သင်ဖြေလွတ်သမျှသည် ကောင်းကင်ဘုံ၌ ဖြေလွတ်ထားလျက်ရှိမည်” ဟု ဖြစ်၏။ ထိုနောက် ကိုယ်တော်သည် မိမိသည် ယရှေခရစ်တော်ဖွဲ့တော်မူခြင်းကို မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်အားမျှ မပြောကြားရန် တပည့်တော်တို့ကို အတိအလင်း ပညတ်တော်မူ၏။ ထိုအချိန်မှစ၍ ယရှေသည် ယရှေရှလင်မိုဌို ကျွဲမြေဖွဲ့တော်မူခြင်း၊ အသက်ကြီးသူများ၊ ယဇ်ပရောဟိတ်အကြီးအကဲများနှင့် ကျမ်းပြုဆရာများလက်မှ ဆင်းရဲဒုက္ခများစွာကို ခံရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ သတ်ခင်းကို ခံရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ တတိယနေ့၌ ပြန်လည်ထမကြောက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်းတို့ကို မိမိ၏တပည့်တော်တို့အား ပြောတော်မူခြင်းကို စတင်တော်မူ၏။ မသဲ 16:13-21။